

paa, da jeg rimeligvis paa det Punkt ikke har nogen Erfaring. Jeg skal da til Oplysning gøre den Modbemærkning, at jeg paa dette Omraade har større Erfaring, end ærede Medlemmer maaske tænke, idet jeg baade privat og som Kommunalbestyrelsesmedlem gentagne Gange har haft Lejlighed til at staa som Bygherre og derfor kender en Smule til, hvorledes Forholdet mellem Bygherren og Arkitekten og de Entreprenører, som de begge skulle arbejde sammen med, kan udvikle sig. Jeg vil da gøre den almindelige Bemærkning, at for at et Byggeføretagende, større eller mindre, skal kunne gaa sin gode Gang, er det en Forudsætning, at Bygherren og Arkitekten gaa til Arbejdet med gensidig Tillid, og at der, selv om der under Arbejdets Gang — og det undgaas vist aldrig ved noget større Byggeføretagende — skulde blive hvisket dem et eller andet i Øret, som kunde give Anledning til, at de kom til at staa skævt og mistænksomt overfor hinanden, fra begge Sider, jeg gentager: fra begge Sider udfoldes en ærlig Bestræbelse for aabent og tillidsfuldt at gennemdrøfte med hinanden alle de Spørgsmaal, som Byggeføretagendet giver Anledning til. Nu kan jeg af de foreliggende Dokumenter se — og det overrasker mig aldeles ikke, det er en Erfaring, som vistnok alle, der have haft med større Byggeføretagender at gøre, have gjort —, at der er blevet gjort Forsøg fra Entreprenørernes Side paa at tale til Bygherren paa en saadan Maade om Arkitekten, at den Del af Skylden, som ellers muligvis kunde komme til at tilfalde dem, i størst mulig Grad kunde falde over paa Arkitekten. Det er meget rimelig, at en Bygherre — i dette Tilfælde repræsenterer vel Fængselsdirektøren Staten som Bygherre — lytter til det, som fra Entreprenørernes Side lyder til ham, men det gælder under saadanne Forhold i meget høj Grad, at man skal være snar til at høre og langsom til at dømme, og dette mener jeg, at Fængselsdirektør Fusing har forsynet sig imod. Han har vel været snar til at høre, men han har, saa vidt jeg kan skønne af Dokumenterne, ikke drøftet de Vanskeligheder, der ere komne frem, paa tilbørlig tillidsfuld Maade med sin Arkitekt. Han har — det Indtryk gør hans Anklageskrift — samlet disse forskellige Ting sammen for derved at rette et Angreb paa Arkitekten, som han af en eller anden Grund ikke synes at have tilstrækkelig Tillid til, og med hvem han i alt Fald ikke plejer tilstrækkelig godt Samarbejde. Derimod ser det

efter Dokumenterne ud til, at det, der er kommet til ham fra anden Side, i noget for høj Grad er blevet optaget, som om dets Rigtighed var en fastslaaet Kendsgerning. De Anker, som kom fra Entreprenører og Ingeniører, synes at være blevne optagne, som om de eo ipso vare rigtige og Arkitekten til Forklejnelse. Jeg tror, at der her er noget, som trænger til en nøjere Undersøgelse, og jeg vil haabe, at den Kommission, som faar denne Sag til Bedømmelse, og som vel sagtens sidder inde med Sagkundskab til at bedømme alle de forskellige Forhold, der ere fremdragne, vil kunne afsige en Dom, som er rigtig.

Dette var de almindelige Bemærkninger, jeg vilde gøre. Dernæst vil jeg sige, at den Opgave, Arkitekten her har haft, i Virkeligheden har været ret vanskelig, fordi han ikke stod ganske frit overfor de Tilbud, som skulde indhentes. I Henhold til Loven og til de Ordre, han fik, stod han saaledes, at der skulde tages et særligt Hensyn til Haandværkerne i den By, i hvilken Statsfængslet skal ligge. Dette kan have givet Anledning til andre Vanskeligheder og Forviklinger, som visselig ikke have været lette at overvinde, men som kunde overvindes, naar Bygherre og Arkitekt stod i et godt Samarbejde med hinanden.

Af hvad det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds fremdrog i Gaar, var det tydeligt nok, at det ærede Medlem saa Sagen udelukkende fra Fængselsdirektørens Side, og specielt søgte han at afsvække en Erklæring, der var underskrevet af 8 Firmaer her fra København og maaske andetsteds, ved at fremhæve, at to af Firmaerne bagefter havde taget deres Underskrifter tilbage. Jeg maa nu sige, at i al Almindelighed har jeg ikke ret meget til overs for saadanne Underskrifter, som først gives og bagefter tages tilbage. Folk, som ville underskrive en Erklæring, der bliver forelagt dem, skulde helst se Erklæringen ordentlig efter, inden de sætte deres Navn under, og det kan ikke nytte, at de bagefter komme og sige, at de ikke anede, hvad denne Erklæring skulde bruges til, for sund Fornuft siger

Rettelser.

Sp. 6629, L. 10 f. o.: „han“, læs: Højre.

— —, L. 13. — : „de staa“, læs: det staar.